

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 13/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., Tichá 45, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2, podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd začatím a vedením trestného stíhania Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, sekciou kontroly a inšpekčnej služby, Úradom inšpekčnej služby, odborom inšpekčnej služby západ v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-95/OISZ-V-2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 a podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd začatím a vedením trestného stíhania Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, sekciou kontroly a inšpekčnej služby, Úradom inšpekčnej služby, odborom inšpekčnej služby západ (ďalej len „odporca“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-95/OISZ-V-2015.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti uviedol, že je nezákonne trestne stíhaný na základe uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré bolo vydané nezákonným a neústavným štátnym orgánom Slovenskej republiky v konaní vedenom u odporcu pod ČVS: SKIS-95/OISZ-V-2015. Z už uvedeného dôvodu preto podľa názoru sťažovateľa odporca nemá kompetenciu vykonávať žiadne „legálne úradné úkony“, a už vôbec nemôže mať kompetencie orgánu činného v trestnom konaní, teda nesmie vykonávať žiadne procesné úkony podľa Trestného poriadku.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby západ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, spisová značka ČVS: SKIS-95/OISZ-V-2015 z dôvodu, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi začal a vedie nezákonný a neústavný štátny orgán, porušené bolo.

2. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100 000 € (slovom stotisíc eur), ktoré je povinný Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vyplatiť sťažovateľovi a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je v zmysle petitu, ktorým je ústavný súd viazaný, námietka porušenia základných práv sťažovateľa „z dôvodu, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi začal a vedie neústavný štátny orgán“.

Z príloh podanej sťažnosti vyplýva, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi začalo vydaním uznesenia o vznesení obvinenia odporcom pod ČVS: SKIS-95/OISZ-V-2015 z 9. septembra 2015 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“), ktoré bolo sťažovateľovi doručené 13. októbra 2015.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je časovo neobmedzeným právnym prostriedkom ochrany základných práv a slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok jej prijatia na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti musel zaoberať aj otázkou, či sťažnosť bola podaná včas.

V tejto súvislosti je zároveň potrebné pripomenúť, že ustanovenie o lehote na podanie sťažnosti je ustanovením kogentným, to znamená, že ústavný súd nemôže zmeškanie tejto lehoty odpustiť alebo ju predĺžiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06).

Pokiaľ bol sťažovateľ presvedčený o tom, že mu v súvislosti s trestným stíhaním jeho osoby nezákonným a neústavným orgánom nemohol žiaden iný orgán verejnej moci poskytnúť ochranu, mal možnosť podať ústavnému súdu sťažnosť v lehote dvoch mesiacov, odkedy sa o svojom trestnom stíhaní takýmto orgánom mohol dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty sťažovateľom je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po jej uplynutí neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) (napr. I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04, I. ÚS 109/06).

Lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde by mala podľa názoru ústavného súdu vyjadrovať dobu, ktorá je postačujúca na uplatnenie účinnej ústavnej ochrany sťažovateľom a zároveň rešpektuje aj princíp právnej istoty (m. m. III. ÚS 186/02, IV. ÚS 287/09).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že táto je podaná oneskorene vzhľadom na to, že o vznesení obvinenia sa sťažovateľ dozvedel jeho doručením 13. októbra 2015, pričom sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 2. septembra 2016, teda celkom zrejme po uplynutí lehoty dvoch mesiacov.

Na tomto mieste však ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že sťažnosť bolo možné odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd, resp. iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej kompetencie.

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Zákon o ústavnom súde ako zákonnú podmienku ustanovuje, že pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí sťažovateľ vyčerpať všetky procesné prostriedky (opravné alebo iné právne prostriedky), ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ratio legis tohto ustanovenia pritom spočíva nielen v tom, aby príslušná vec bol posúdená v prvom rade tými orgánmi verejnej moci, do ktorých právomoci takéto posúdenie prislúcha, ale tiež v tom, aby prípadné pochybenia mohli byť v rámci opravného konania pred orgánmi verejnej moci preskúmané a posúdené zákonom predvídaným spôsobom a v prípade potreby odstránené.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ po doručení uznesenia o vznesení obvinenia nevyužil možnosť podať proti tomuto uzneseniu sťažnosť, a nedomáhal sa teda ochrany proti jeho stíhaniu nezákonným a neústavným orgánom, a to na príslušnom orgáne verejnej moci. Z tohto dôvodu mohol ústavný súd odmietnuť sťažnosť sťažovateľa aj pre nedostatok právomoci.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2017